

Desnico imamo bolj ali manj definirano, nimamo pa prave levice

Jože Pirjevec

Pri opredelitvi levice in desnice gre očitno za konvencionalno oznako, vezano na prakso britanskega parlamenta, kjer so na desnici sedeli tisti, ki so podpirali kraljevo vladno, na levi pa tisti, ki so ji nasprotovali. Francoska revolucija je dala levi in desnici še globlji pomen, saj so v pariški skupščini na levi sedeli nasprotniki kraljevega absolutizma, na desnici pa njegovi zagovorniki. Po mojem pa gre tudi za simbolno govorico, ki je še starejša, če samo pomislimo, da je tradicionalno desna roka »dobra«, leva pa »slaba« in da v Evangelijih Kristus svojim izbrancem obljublja, da bodo v nebesih sedeli na njegovi desnici. V liturgični molitvi Te Deum je sam Kristus čaščen, ker sedi na desnici Boga Očeta. Skratka, tisti, ki so na desnici, so v skladu z oblastjo in z ustaljenim redom, tisti, ki so na levi, pa ne.

KAJ DANES POMENI BITI LEVIČAR IN KAJ BITI DESNIČAR?

To, kar je pomenilo vedno. V človeški naravi sta dve bistveni značilnosti. Nekateri se bojijo novosti in se oklepajo tradicionalnih vrednot, drugi so bolj drzni in mislijo, da je mogoče ustvarjalno poseči v dogajanje in ga izboljšati. Ti so seveda nevarni, ker iščejo še neizhojena pota in pri tem včasih zgrešijo smer. Kar potrjuje desničarje v prepričanju, da je bolje vztrajati pri starem.

KAKO TA BINARNA OPOZICIJA DELUJE V SLOVENIJI, KAKO PA DRUGOD PO SVETU?

Pri nas se levi in desni v letih po drugi svetovni vojni očitno ni izkazala, saj je po prevzemu oblasti uveljavila eno samo resnico, o kateri ni bilo mogoče dvomiti. Najprej socializem sovjetskega tipa, nato samoupravni socializem, ki pa je bil, kljub svoje-

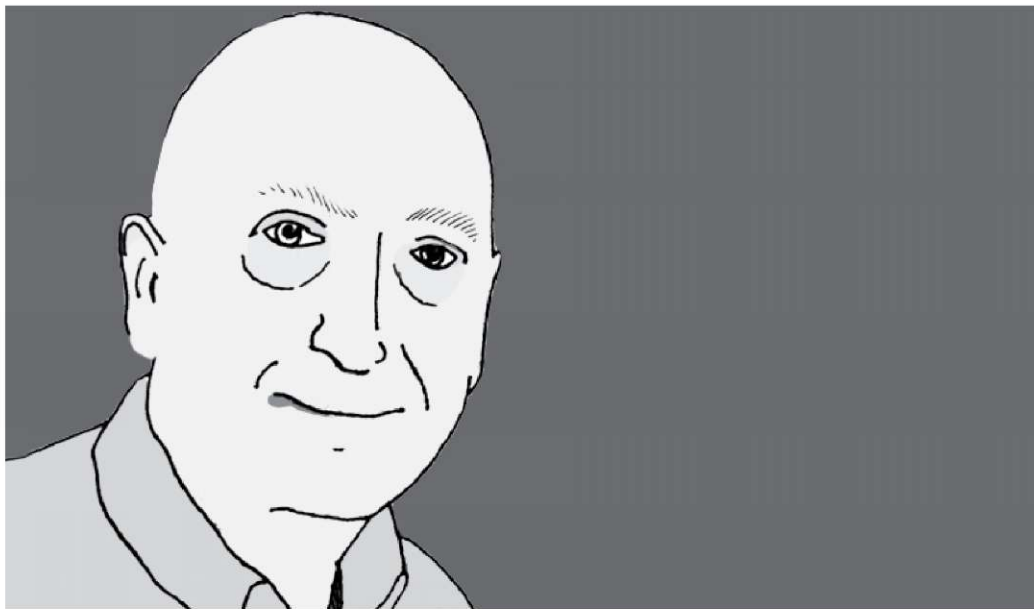
mu »človeškemu obrazu«, prav tako totalitaren. Od državljana je namreč zahteval, da ga brez ugovora sprejme in je obenem prepovedoval vsako opozicijsko misel. V takih razmerah se ni čuditi, da je levi in desni prišla na slab glas in da je v naši politični praksi izgubila na veljavi. To se dogaja v vseh državah, kjer je bil na oblasti realni socializem. V Sloveniji smo se znašli v situaciji, ko imamo bolj ali manj definirano desnico, nimamo pa prave levice, kljub temu da se kar tri stranke prištevajo v ta tabor. Rezultat je huda zmeda, ker po mojem večina slovenskega naroda ne zaupa naši politični desnici in se boji njene sle po oblasti zaradi oblasti, ne najde pa na »levici« tistih odgovorov, ki bi bili potrebni za razvoj naše družbe. Mislim, da se mora slovenska levi in desni otresti kompleksa, ki izvira iz zavožene Titove in Kardeljeve izkušnje, in se brez onegavljenja izpostaviti kot taka. Seveda s sodobnim programom, brez balasta

»Pri nas se levi in desni v letih po drugi svetovni vojni očitno ni izkazala, saj je po

Tema prihodnje številke revije RAZPOTJA DRUŽINE

Rok za oddajo prispevkov: 30. 8. 2011

Več informacij na: www.dhg.si

utopičnih idej iz preteklosti, vendar s poudarkom na socialni pravičnosti.

Drugje po svetu – in tu mislim predvsem na Zahodno Evropo – je situacija drugačna, ker pač realnega socializma niso poznali. Tam levica ni zanikala demokracije, se ni kompromitirala, kakor se je naša. Kljub temu pa je povsod v krizi, ker očitno ne najde tiste govornice, ki bi prepričala večino volivcev, da bi glasovali zanjo. Gre verjetno za prehodno obdobje, vezano tudi na gospodarske težave zadnjih let, ki ga bo treba premostiti z veliko dozo ustvarjalnosti in poguma. Poguma pri

oblikovanju političnih programov, ki ne bodo slo-neli na populističnih parolah, temveč na treznem in intelektualno krepkem soočanju z bistvenimi vprašanji naše dobe. Ki pa so, če dobro pomislimo, vedno ista: kako doseči večjo pravičnost znotraj družbe, v kateri živimo, kako premostiti razkorak med tistimi, ki imajo, in tistimi, ki nimajo, kako ozvesti vsakega človeka, da se bo v imenu svojega dostojanstva zavzel za svoje pravice.

ALI JE ZA VAS TA DELITEV ŠE RELEVANTNA?

Kot je očitno iz mojih odgovorov, je. •

prevzemu oblasti uveljavila eno samo resnico, o kateri ni bilo mogoče dvomiti. «

Svoj **brezplačni** izvod revije RAZPOTJA
si naročite na dom ali prenesete na računalnik

www.dhg.si/revija.html

